

DAR
A JEHO CENA

T. LESAN

Pripravujeme obsirnejšie vysvetlenie tejto témy
v rovnomennej knihe.

T. Lesan

Dar a jeho cena

© 2010

Ak máte nejaké otázky viery, radi Vám poradíme alebo
zašleme vhodnú literatúru. Obráťte sa na nás
telefonicky na čísle: 0904283747,
e-mailom: tlesan@internet.sk
alebo pre informácie odporúčame webové stránky:
www.msejk.sk
alebo
www.charis.sk

Obsah

1. Božie dobroty	4
2. Vyslobodenie z jamy	12
3. Veľká výmena	16
4. Súdny deň	21
5. Neistý veniec	25
6. Celý obraz	30
7. Čas na rozhodnutie	40

1. Božie dobroty

Najväčší darca

„Koľko dní ešte zostáva do mojich narodenín?“ Ako rodičia siedmich detí sme s manželkou túto otázku počuli už nespočetnekrát. Zvlášť náš najstarší syn Jacob sa to vždy veľmi rád pýtal. Nikdy nezabudnem, ako sa ma iba týždeň po svojich šiestych narodeninách spýtal, ako dlho musí ešte čakať, kým bude mať siedme narodeniny! Najviac ho samozrejme zaujímali darčeky a jeho obľúbeným darčekom bola vždy sada lega. Bolo veľkým potešením pozorovať ho, ako zakaždým, keď otvoril novú škatuľu pestrofarebných stavebníc, jasal a skákal od radosti.

Tak ako sa pozemskí rodičia tešia, keď môžu dávať dobré veci svojim deťom, podľa Biblie sa aj Boh teší, keď môže dávať dobré veci tým, ktorých stvoril. Pán Ježiš Kristus to potvrdil, keď povedal: *Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať svojim deťom dobré dary, o čo skôr dá dobré veci váš Otec nebeský tým, čo Ho prosia!* (Matúš 7,11).¹ A Boh je oveľa láskavejší a starostlivejší ako my. V úplnom protiklade s našou prirodzenou tendenciou byť dobrý iba k tým, ktorí nám to vrátia, on leje dážď požehnania na všetkých ľuďoch bez výnimky: *Ved' On dáva vychádzať slnku na zlých aj na dobrých a zosiela dážď na spravodlivých aj na nespravodlivých* (Matúš 5,45).

Kristovi apoštoli neskôr túto pravdu hlásali pohanským uctievačom modiel:

Zvestujeme vám evanjelium, aby ste sa od tých márností obrátili k živému Bohu, Stvoriteľovi neba a zeme, mora i všetkého, čo je

¹ Všetky biblické citáty okrem tých, čo sú označené inak, sú prevzaté z evanjelického prekladu Biblie do slovenčiny.

v nich, ktorý v pominulých pokoleniach nechal všetkých pohanov chodiť po ich cestách, hoci sa aj nenechal bez osvedčenia, ale činil dobre, dával vám z neba dažde a úrodné časy a naplňoval vás pokrmom a potešením (Skutky 14,15-17).

Boh bohato udeľuje celému ľudstvu *slnko, dažď, pokrm, potešenie* a všetko potrebné k životu. Bez Neho nemôžeme existovať, lebo *On sám dáva všetkým život, dýchanie a všetko* (Skutky 17,25).

Úžasné na tom je, že nám to všetko dáva zadarmo. Nemusíme svoj život očisťovať preskakovaním vatry. Nemusíme tancovať okolo ohňa alebo sa rezat' do krvava. Nemusíme Mu prinášať obete. Dokonca aj tí, ktorí Ho odmietnu – ktorí pokľaknú pred sochami, uctievať seba alebo vyznávajú evolučnú trojicu: čas, náhoda, prirodzený výber – si môžu slobodne užívať Jeho dary.

Prečo Boh toto všetko robí? Prečo je taký dobrý k takým nehodným stvoreniam? Preto, aby sme ho *hľadali* (Skutky 17,27). Démonické sily, ktoré sa skrývajú za modlami, ľudí šikanujú, nútia ich uctievať ich pod hrozbou trestu. Boh nás však svojimi úžasnými darmi chce doviest' k tomu, aby sme Ho hľadali a napokon našli, Jeho pravého a jediného *živého Boha*.

Ako reagujete na Jeho láskavé volanie? Uznávate Ho ako *Stvoriteľa neba a zeme*? Veríte v Toho v ktorom *žijete, hýbete sa a trváte* (Skutky 17,28)? Uctievať najväčšieho Darcu?

Ak áno, tak ste pripravení vypočúť si tú najlepšiu správu. Okrem všetkých nádherných požehnaní tohto stvorenia môžeme dostať od Boha ešte jeden dar, a to taký vzácny dar, že Boh nič neľutoval, keď ho pre nás pripravoval. Všetky pozemské bohatstvá dohromady sú iba prachom v porovnaní s jeho neobyčajnou nádherou. Jeho jedinečné výhody siahajú ďaleko nad rámec toho, čo dokážeme

ocenit'. Ľudská myseľ len sotva vie pochopiť jeho nekonečnú múdrosť. A predsa ho Biblia vyjadruje celkom jednoducho iba dvoma slovami: *večný život*.

Najväčší dar

Lebo odmena za hriech je smrť, ale Božím darom milosti je večný život v Kristovi Ježišovi, Pánovi našom (Rímskym 6,23). Večný život, báječná existencia v Božej prítomnosti, a to navždy, je nepochybne ten najväčší dar. Nie je nič lepšie, čo by nám Boh mohol darovať. Nie je nič, čo by sme viac potrebovali. Žiaľ, túto životne dôležitú pravdu po celé stáročia prekrútilo mnoho falošných a odporujúcich si učení rozličného druhu.

Jeden z najrozšírejších chybných pohľadov na večný život je, že ho bude mať vlastne každý. Ľudia si často predstavujú Boha ako láskavého, usmievavého, všetko tolerujúceho deduška, ktorý sa nevie dočkať dňa, keď budeme všetci s Ním. Bez ohľadu na to, ako sme žili alebo čomu sme verili, ten „deduško tam hore“ nás nakoniec prevedie cez svoje „perlové brány“, dá nám „krídla“ a privinie nás do svojho nekonečného, milujúceho objatia. Iba málo ľudí pevne verí v miesto večného trestu, ktoré sa nazýva *peklo* (o ktorom, mimochodom, Pán Ježiš veľa hovoril²). A keby sme aj pripustili, že peklo existuje, asi väčšina z nás by si tam vedela predstaviť iba tých najhorších jedincov, ako napríklad Hitlera alebo Stalina – alebo našich osobných nepriateľov.

Rovnako chybná, ale predsa nesmierne populárna je aj teológia „miskovej váhy“: názor, že Boh jedného dňa „odváži“ všetky naše skutky a ak prevážia tie dobré,

² Ježiš použil slovo *peklo* niekoľkokrát a označoval ním miesto večného zatratenia (Matúš 5,22.29-30; 10,28; 18, 9; 23,33). Iný názov tohto miesta je *ohnivé jazero* (Zjavenie 19,20; 20,10-15; 21,8).

dostaneme sa do neba. S takýmto myslením začíname spočítavať, koľkokrát sme boli v kostole, modlili sa alebo pomohli nejakej staršej panej prejsť cez cestu. A keď počet týchto činov rastie, doslova vidíme, že naše dobré skutky skutočne prevažujú nad tými zlými, až napokon získame celkom veľkú mieru istoty, že sme prešli skúškou.

Niekedy nás síce trochu trápi svedomie, keď uvažujeme o svojich zlých činoch. V srdci zažiarí lúč pravdy, čo nás vedie k uvažovaniu: „Čo ak to, že som dal bezdomovcovi cent alebo aj sto Eur, nevyváži klamstvo, ktoré som minulý týždeň povedal šéfovi?“ Potom ale rýchlo utíšime svoje Duchom Svätým prebudené svedomie porovnávacou terapiou. Priznáme si: „Jasné, že hreším, ale veď to robí každý. A okrem toho som aspoň taký dobrý, ak nie lepší ako väčšina ľudí, ktorých poznám. Takže je to so mnou asi celkom v poriadku.“

Takéto názory sú mi dôverne známe, pretože aj ja sám som ich kedysi zastával. Hoci som od detstva počul nespočetné množstvo biblických príbehov a kázni a chodil som pravidelne na hodiny vierouky, vôbec som nepoznal pravdu Božieho evanjelia. Až vo svojich sedemnástich rokoch som začal brať Bibliu vážne a čítať ju – nie iba tak narýchlo, pár minút pred stretnutím dorastu, pretože bol práve rad na mne, aby som z nej vyučoval – ale čítal som ju často a skutočne sám pre seba. No a čoskoro som objavil, že to, čo Boh hovorí o svojom dare života, sa úplne líši od mojich obľúbených teórií.

Konkrétne som sa naučil, že Boh len tak neprijme do neba takmer každého a peklo nie je určené iba pre pár výnimočne zlých ľudí. Tiež som sa naučil, že Boh ako svätý a spravodlivý nemôže len tak prehliadnuť naše hriechy. Musí ich potrestať, a to každý jeden z nich. Pre náš hriech sme

všetci od Neho oddelení: *Všetci totiž zhrěšili a nemajú slávy Božej* (Rímskym 3,23).

Je to otázka perspektívy. Keď sa pozrieme na ľudí zblízka, vidíme mnoho rozdielov. Niektorí sú vysokí, niektorí chudí, niektorí majú blond vlasy, ďalší zase veľký nos. Už ste sa však niekedy pozerali dolu z výškovej budovy? Odtiaľ vidno ľudí iba ako malé pohybujúce sa bodky. Tento pohľad mi pomohol pochopiť, ako naša „dobrota“ musí vyzerat' pred Bohom. On nás nehodnotí v porovnaní s inými ľuďmi, ale v porovnaní so sebou. Dokonca aj tí, ktorých obdivujeme ako morálnych hrdinov, ako napríklad Matka Tereza alebo Gándhí, sa z nekonečnej výšky Božej svätosti javia ako mravce. Chýba nám nie ľudská sláva, ale *sláva Božia*.

Vôbec nezáleží teda na tom, ako vidíme seba alebo ako nás vidia ľudia. Záleží iba na tom, ako nás vidí Boh a Biblia jasne vyhlasuje Jeho rozsudok: sme vinní. *Všetci sme vinní z hriechu proti Kráľovi nebies a všetci si zasluhujeme Jeho trest: večné zahynutie od Pánovej tváre a od slávy Jeho moci* (2Tesalonickým 1,9).

Keď som si uvedomil tú závažnú skutočnosť, že peklo je reálne a že sa doňho pre svoj hriech rútim každý deň viac a viac, až vtedy som si začal cenit' ten vznešený Boží dar: *Lebo odmena za hriech je smrť, ale Božím darom milosti je večný život v Kristovi Ježišovi, Pánovi našom* (Rímskym 6,23). Miesto toho, aby som dostal spravodlivú *odmenu* za svoje hriechy, mohol som navždy získať nekonečné požehnanie nebeského domova, a to ako *dar*, zadarmo! Ježiš Kristus zaň zaplatil svojím *vykúpením*, keď preliat svoju krv za moje hriechy: *Všetci totiž zhrěšili a nemajú slávy Božej, ale ospravedlňovaní sú zadarmo z Jeho milosti skrze vykúpenie v Kristovi Ježišovi* (Rímskym 3,23-24). Jeho nepochopiteľná strata je pre mňa nesmiernym ziskom: *Veď poznáte milosť nášho Pána Ježiša*

Krista, že hoci bol bohatý, schudobnel pre vás, aby ste vy zbohatli Jeho chudobou (2Korinským 8,9).

Predtým som si stále myslel, že sa musím dať pokrstiť, chodiť do kostola, modliť sa, pomáhať iným a snažiť sa byť dosť dobrým na to, aby ma Boh prijal. Teraz som si však uvedomil, že za večný život nemusím nijako zaplatiť. Musím to len vierou prijať, už viac sa nespoliehať na seba, ale jedine na obet' Pána Ježiša. To som napokon aj s nadšením urobil a aká zmena potom nastala! Istota Božieho odpustenia, neochvejná nádej do budúcnosti bez strachu z pekla, radosť z poznania Boha osobne a z prežívania Jeho lásky – nikdy dovtedy som nič také nepoznal. Rád som pridal svoj hlas k radostnému zvolaniu všetkých Božích znovuzrodených detí: *Vďaka Bobu za Jeho nevýslovný dar!* (2Korinským 9,15).

Úžasný bonus

A to ešte nie je všetko! Akoby nestačili všetky nádherné dary tohto pozemského života, ani ten jedinečný dar večného života, Boh nám štedro ponúka ešte niečo veľmi dobré. Nasludujúca pasáž je len jedna z mnohých v Biblii, ktoré o tom hovoria:

Či neviete, že tí, čo bežia na závodisku, bežia síce všetci, ale iba jeden cenu dostáva? Tak bežte, aby ste ju dosiahli! A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dostali porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. Preto ja tak bežím, nie ako na neisto; tak zápasím, nie akoby som vzduch rozrážal, ale ukáŕňujem si telo a službe ho podrobujem, aby som sám nebol nebudný, keď iným kážem (1Korinským 9,24-27).

Apoštol Pavol píše kresťanom v Korinte o *neporušiteľnom venci*, ktorý môžu dostať. Hoci tu nehovorí, čo to presne je, podľa toho, aké úsilie na to musíme vynaložiť—*behanie, zápasenie, ukázanie a podrobovanie* – je jasné, že ide o niečo, čo má obrovskú hodnotu.

Tento významný text neskôr podrobíme detailnejšej analýze, ale teraz chcem zdôrazniť jeden kľúčový bod: tu sa nehovorí o tom, ako získať večný život. Ten *neporušiteľný veniec*, o ktorý musíme tak tvrdo zápasiť a hrozí nám, že z neho budeme diskvalifikovaní, celkom iste nie je dar. Je to odmena alebo, ako hovorí verš 24, *cena*.

Mojím cieľom je v tejto knižke poukázať na to, že Boh jasne rozlišuje medzi darom večného života a cenou v podobe nevednúceho venca a má pre ne aj úplne rozličné požiadavky. Uvedomujem si, že pre mnohých čitateľov to bude niečo celkom objavné. Možno vám to hneď aj pripadá ako nejaká bezvýznamná debata pre mníchov v kláštore, niečo podobné ako stará hádanka o tom, koľko anjelov dokáže tancovať na špendlíkovej hlavičke. Táto téma však má nesmierny význam. To, čomu veríme v súvislosti s Božím darom a Jeho cenou, istotne bude mať značný vplyv na náš pozemský život. A čo je oveľa dôležitejšie, určí to aj našu večnosť. Tak prosím, čítajte ďalej. Stojí to za to.

Náš spoľahlivý sprievodca

Hlavným zdrojom tohto štúdia bude učenie Apoštola Pavla. Boh ustanovil Pavla za *apoštola pohanov* (Rímskym 11,13) a zveril mu *evanjelium*, ktoré je meradlom pravdy:

Čudujem sa, že od Toho, ktorý vás povolal v milosti Kristovej, sa tak rýchlo odvraciate k inému evanjeliu, ktoré ani nie je iné evanjelium. Sú však niektorí, čo robia zmätko medzi vami a chcú prekrútiť evanjelium Kristovo. Ale keby sme aj my, alebo

keby vám anjel z neba zvestoval (iné) evanjelium miesto toho, ktoré sme vám my zvestovali, nech je prekliaty! (Galatským 1,6-8).

Toto evanjelium Pavol nedostal od Petra a ostatných apoštolov v Jeruzaleme alebo od iného človeka. Dostal ho *zjavením Ježiša Krista* (Galatským 1,11-12). Bol to Kristus, ktorý mu dal poznať túto mimoriadne dôležitú zvesť a Kristus, ktorý ho poslal hlásať. Preto si môžeme byť istí, že slová, ktoré nám Pavol hovorí, sú slová Pána Ježiša.

Hoci celé Písmo je rovnako inšpirované Bohom a rovnako dôležité na to, aby sme poznali Boha a vedeli o jeho večnom pláne, Pavlove listy si vyžadujú mimoriadnu pozornosť. Práve jeho učenie o Kristovi *podľa zjavenia tajomstva* Boh dnes používa na *utvrdenie* svojho ľudu (Rímskym 16,25-26). A každá odchýlka od neho prinesie prísny Boží súd (Galatským 1,8-9).

Keď nasledujeme Pavla, skutočne nasledujeme Krista. Teraz nech sám Pán vedie naše kroky, keď kráčame po ceste, ktorú pre nás pripravil skrze svojho vyvoleného apoštola.

2. Vyslobodenie z jamy

Háklivá situácia

Aby sme plne porozumeli všetkému, čo obsahuje Boží dar večného života, musíme sa oboznámiť so slovom *spasenie*. V gréckom jazyku toto slovo, sōtēria, bežne vyjadrovalo vyslobodenie z množstva nebezpečenstiev ohrozujúcich život, ako napríklad choroba, vojna, búrka na mori – alebo háklivá, zapáchajúca situácia, do ktorej sa môj otec raz dostal.

Stalo sa to, keď otec pomáhal na susedovej farme upratovať búranisko, ktoré spôsobilo tornádo. Ako tak kráčal popri chlieve pre ošípané, zem sa zrazu začala prepadať pod ním. Rýchlo si uvedomil, hoci už bolo neskoro, že ten hnedý povrch, do ktorého stúpil, nebola pevná pôda. Bola to hlboká hnojová jama, ktorá sa vyliala z chlieva a po čase na povrchu uschla. Nohy mal uväznené akoby v mokrom betóne a akokoľvek sa snažil vyslobodiť, nedarilo sa mu to. Mohol iba kričať o pomoc a s hrôzou pozorovať, ako jeho telo pomaly klesá, centimeter po centimetri, do hustej, lepkavej masy. Keď bol v nej až po pás, všetko vyzeralo naozaj zle. Našťastie sused z diaľky konečne počul jeho zúfalý krik a utekal k nemu. Najprv sa poriadne zasmial, no potom ho odtiaľ vytiahol a dostal do bezpečia. Neviem, či môjho otca vtedy najviac trápili špinavé šaty alebo pokorená hrdosť, ale viem naisto, že bol vďačný za záchranu.

Táto príhoda celkom výstižne zobrazuje zúfalý duchovný stav, v ktorom sa podľa Biblie každý z nás nachádza. Od narodenia sme uväznení akoby v špinavej jame, rútime sa do priepasti a nijako si nemôžeme sami pomôcť, aby sme unikli

čítajúcej záhube. Našou jedinou nádejou je Božia milostivá záchrana skrze nášho Spasiteľa, Ježiša Krista.

Závažná otázka

Páni, čo mám činiť, aby som bol spasený? (Skutky 16,30). Táto otázka, ktorú pred 2000 rokmi Pavlovi a Silasovi položil strážnik väznice vo Filipách, sa týka základov ľudskej existencie. A dnes je rovnako aktuálna, ako bola v prvom storočí.

Ak si uvedomujeme obrovskú dôležitosť tejto otázky, nie je žiadnym prekvapením, že ľudia hlásiaci sa ku kresťanstvu o nej uvažovali a analyzovali ju celé stáročia. Prekvapujúce, ba priam šokujúce je však to, ako zriedka sa zhodli na správnej odpovedi! A to aj napriek tomu, ako jasne a stručne odpovedali apoštoli strážnikovi: *Uver v Pána Ježiša Krista a budeš spasený* (Skutky 16,31, Roháčkov preklad). Žiaden dlhý dialóg. Žiadne komplikované vysvetlenie. Iba jednoduché tvrdenie, že viera v Pána Ježiša Krista prináša večné spasenie.

Milosťou skrze vieru

Pavol hovorí o spasení najpodrobnejšie v nasledujúcej stati z Listu Efezským:

Tak (naplnil) aj vás, mŕtvych pre vlastné prestúpenie a hriechy, v ktorých ste kedysi žili primerane veku tohto sveta, podľa kniežat'a mocností vzduchu, ducha pôsobiaceho teraz v neposlušných synoch. Medzi nimi sme aj my všetci žili kedysi podľa žiadostí svojho tela, vykonávali vôľu tela a myšlienok a boli sme od prírody deťmi hnevu ako aj ostatní. Ale Boh, bohatý na zmilovanie, pre svoju veľkú lásku, ktorou si nás zamiloval, obživil nás s Kristom, keď sme boli mŕtvi v

prestúpeniach – veď milosťou ste spasení! - a spolu nás vzkriesil a spolu posadil v nebesiach v Kristovi Ježišovi, aby vo svojej добрote k nám v Kristovi Ježišovi ukázal v budúcich vekoch nekonečné bohatstvo svojej milosti. Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie sami zo seba; je to dar Boží; nie zo skutkov, aby sa nikto nechválil (Efezským 2,1-9).

Začína tým, že Efezanom pripomína ich minulosť, ako boli *mŕtvi pre vlastné prestúpenie a briechy* a nasledovali Satana a zlé spôsoby tohto sveta (2,1-2). V tom čase sa ničím nelíšili od *ostatných* ľudí, ktorí sú kvôli hriechu *od prírody deťmi hnevu* (2,3).³ Pokračuje však s oveľa lepšou správou: *Ale Boh, bohatý na zmilovanie, pre svoju veľkú lásku, ktorou si nás zamiloval, obživil nás s Kristom, keď sme boli mŕtvi v prestúpeniach – veď milosťou ste spasení* (2,4-5). Hoci boli raz *mŕtvi*, teraz sú *živi*. Hoci smerovali raz k Božiemu ohnivému súdu, teraz sú *večne spasení*. Potom pridáva toto významné vysvetlenie: *Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie sami zo seba; je to dar Boží; nie zo skutkov, aby sa nikto nechválil* (2,8-9).

Tieto verše obsahujú štyri dôležité pravdy o spasení:

- Spasenie je z *milosti* (2,5.8), čo znamená, že je to vyjadrenie Božej láskavosti, ktorú si nezaslúžime.
- Spasenie dostaneme *skrze vieru* (2,8). Na to, aby sme boli spasení, musíme niečomu uveriť, konkrétne *evanjéliu*, ako Pavol zjavuje ešte skôr v tomto liste: *Keď ste počuli slovo pravdy – evanjelium o svojej spáse – a*

³ Pavol opakovane spomína Boží hnev, ktorý príde na všetkých nespasených (Rímskym 2,5-8; 5,6-10; Efezským 3,5-6; Kolosenským 3,5-6; 1Tesalonickým 1,9-10; 5,1-10; 2Tesalonickým 1,3-10).

uverili ste...boli ste spečatení zaslúbeným Duchom Svätým (1,13).⁴

- Spasenie je *dar* (2,8), ktorý nám Boh ponúka zadarmo a bez podmienok. Nemôžeme zaň zaplatiť alebo nijako si ho zaslúžiť.
- Spasenie nie je *zo skutkov* (2,9). Dobré skutky, ktoré robíme, na tom žiadnu účasť nemajú.

Večná spása je aj témou ďalších dvoch statí od Pavla:

On nás zachránil a povolal svätým povolaním nie pre naše skutky, ale podľa svojho predsavzatia a podľa milosti (2Timoteovi 1,9);

*Lebo aj my sme boli kedysi nerozumní [a] neposlušní; blúdili sme a slúžili žiadostiam a rozličným rozkošiam, trávil sme život v zlobe a v zúrivosti; boli sme nenávidení a navzájom sme sa nenávideli. Ale keď sa zjavila dobrota a láskavosť nášho Spasiteľa Boha k ľuďom, **spasil nás nie pre skutky spravodlivosti, ktoré sme konali, ale podľa svojho milosrdenstva** (Títovi 3,3-5).*

V týchto textoch znovu vidíme, že spasenie nám je dané *nie pre skutky spravodlivosti, ktoré sme konali*, ale na základe Božej úžasnej *milosti, dobrotы, láskavosti a milosrdenstva* skrze Ježiša Krista. Len vierou v Krista a v to, čo On pre nás urobil, získame zdarma záchranu z hroznej jamy hriechu.

⁴ Evanjelium, ktoré Pavol kázal, je dobrou správou o tom, že Ježiš Kristus, Boží Syn, *umrel pre naše hriechy podľa Písem a bol pochovaný a v tretí deň bol vzkriesený podľa Písem* (1Korinským 15,1-4).

3. Veľká výmena

Božia spravodlivosť

Tak ako spasenie, aj ospravedlnenie je nevyhnutnou súčasťou Božieho daru večného života a je obzvlášť dôležitou témou v Pavlových listoch. V nasledujúcich veršoch sa slová *ospravedlnený*, *spravodlivosť*, *spravodlivý*, a *ospravedlniť* objavujú až deväťkrát:⁵

*Vieme, že čo zákon hovorí, hovorí tým, ktorí sú pod zákonom, aby sa všetky ústa zapchali a celý svet bol vinný pred Bohom, pretože zo skutkov zákona nebude **ospravedlnený** pred Ním ani jeden človek, lebo zo zákona je poznanie hriechu. Ale teraz sa bez zákona zjavila **spravodlivosť** Božia, ktorú dosvedčujú zákon i proroci, a to **spravodlivosť** Božia z viery v Ježiša Krista všetkým veriacim; lebo niet rozdielu: Všetci totiž zhręšili a nemajú slávy Božej, ale **ospravedľovanie** sú zadarmo z Jeho milosti skrze vykúpenie v Kristovi Ježišovi, ktorého Boh dal ako prostriedok zmierenia skrze vieru, v Jeho krevi, aby dosvedčil svoju **spravodlivosť** prehladnutím hriechov páchaných predtým, v čase Božej zbovievavosti, aby tak dosvedčil svoju **spravodlivosť** v terajšom čase, aby On bol **spravodlivý** a **ospravedlnil** toho, kto verí v Ježiša. Kde je teda chvastanie? Je vylúčené! Akým zákonom? Zákonom skutkov? Nie, naopak, zákonom viery. Lebo tak myslíme, že človek **ospravedlnený** býva vierou bez skutkov zákona (Rímskym 3,19-28).*

⁵ Tieto a ďalšie slová súvisiace s gréckym slovom *dikaiosynē* („spravodlivosť, bezúhonnosť“) sa viac ako 100-krát vyskytujú v Pavlových listoch a viac ako 70-krát v Listoch Rímskym a Galatským.

Stojí za povšimnutie, že všetky štyri kľúčové aspekty spasenia z Listu Efezským 2 sa tu znova objavujú: ospravedlnenie dostaneme ako *dar, z milosti, skrze vieru a bez skutkov*.

Slovo „ospravedlnenie“ v každodennej reči zvyčajne znamená zdôvodnenie, ako keď rodič listom vysvetlí učiteľovi, prečo svoje dieťa na vyučovaní chýbalo. Pavol však toto slovo používa v inom zmysle. V jeho listoch *ospravedlnenie* znamená Boží dar Kristovej spravodlivosti.

Vonkajšia spravodlivosť

Asi najlepším úvodom do Pavlovho učenia o ospravedlnení je nasledovný verš adresovaný Korint'anom: *Toho, ktorý nepoznal hriech, urobil hriechom za nás, aby sme my boli v Ňom spravodlivosťou pred Bohom* (2Korinským 5,21). Napriek nesmiernej hĺbke tejto témy Pavol pod vedením Ducha tu prekvapujúco stručne opisuje úžasnú dvojstrannú výmenu, ktorá sa udiala – a sa ešte deje – skrze Kristov kríž.

Pavol tu začína ohromným výrokom, že Boh *urobil* Krista za nás *hriechom*. Z mnohých veršov Starého aj Nového zákona vieme, že Kristus zomrel ako obeť za naše hriechy. No Pavol tu hovorí viac. Kristus nielenže zomrel za hriechy. On sa stal hriechom. Sám síce nikdy neurobil nič zle. Pán Ježiš *nepoznal hriech*. Boh mu však pripočítal náš hriech. Na Neho Boh zvalil našu vinu a Jeho potrestal namiesto nás. Ten, kto sa v Betleheme stal stelesnením Boha, na kríži sa stal stelesnením hriechu.

Aj keby sme prežili stovky životov, nedokázali by sme plne pochopiť to, čo sme práve čítali. Tento oceán pravdy nemôže naša obmedzená a porušená ľudská myseľ obsiahnuť. To však Pavla nezastavilo. Pokračuje ďalej a poukazuje na druhý a rovnako hlboký aspekt výmeny v

súvislosti s Kristovou smrťou: *aby sme my boli v Ňom spravodlivosťou pred Bohom.*

Pavol a veriaci v Korinte boli *spravodlivosťou* pred Bohom. Táto spravodlivosť neprebývala v nich a ani od nich nijako nepochádzala. Pochádzala z vonka. Bola to spravodlivosť Krista, ktorú im Boh jednoducho dal. Pripočítal im ju tak, ako pripočítal Kristovi ľudský hriech. A robí to aj všetkým, ktorí uveria v Krista. Všetci kresťania sú pred Bohom spravodliví *v Ňom*, v Kristovi.

Od prírody sme oblečení do duchovných handier, ako prorok Izaiáš hovorí: *Všetci sme boli podobní nečistému a všetka naša spravodlivosť bola ako poškvrnené rúcho* (Izaiáš 64,5). Pri znovuzrození však nám Boh dá nové, nádherné šaty. Vyzlečie nás z našich špinavých handier a oblečie nás do slávneho rúcha spravodlivosti a svätosti svojho Syna.

Nezaslúžená spravodlivosť

Táto spravodlivosť, ktorá nás robí prijateľnými pred Bohom, je nie len mimo nás, ale aj nezaslúžená. Môžeme si zaslúžiť úctu, pochvalu alebo trest, ale nikdy nie Božie ospravedlnenie. To je dar, ktorý nemá nič spoločné s niečím chvályhodným v nás alebo v našich činoch. Ako Pavol pozorne a opakovane hovorí, dostaneme ju nie *zo skutkov zákona* ale *skrze vykúpenie v Kristovi Ježišovi* (Rímskym 3,20.24).

List Rímskym zvlášť zjavuje, že jedinou podmienkou ospravedlnenia je viera:

Ved' ja sa nebanbím za evanjelium...Zjavuje sa v ňom zaiste spravodlivosť Božia z viery pre vieru, ako je napísané: Spravodlivý z viery bude žiť (1,16-17);

Ale teraz sa bez zákona zjavila spravodlivosť Božia, ktorú dosvedčujú zákon i proroci, a to

spravodlivosť Božia z viery v Ježiša Krista **všetkým veriacim** (3,21-22);

Lebo tak myslíme, že **človek ospravednený býva vierou bez skutkov zákona** (3,28);

Abrahám uveril a počítalo sa mu to za spravodlivosť (4,3);

A nie kvôli jemu bolo napísané, že sa mu počítalo, ale aj kvôli nám, **ktorým sa má počítať ako veriacim v Toho, ktorý vzkriesil z mŕtvych Ježiša, nášho Pána** (4,23-24);

A tak **ospravednení z viery máme pokoj s Bohom** skrze svojho Pána Ježiša Krista (5,1);

Koniec zákona je totiž Kristus, aby sa spravodlivosti dostalo každému veriacemu (10,4);

Lebo srdcom **veríme na spravodlivosť** (10,10).

Osobitne pozoruhodné sú slová *bez skutkov zákona* (Rímskym 3,28). Medzi dobrými skutkami a darom ospravednenia totiž nie je žiadna príčinná súvislosť. Naše skutky nielenže nestačia na to, aby nás ospravedlnili, nielenže ich nepotrebujeme, ale sú dokonca vylúčené.

Túto myšlienku Pavol rozvádza ďalej o pár veršov neskôr:

Ale tomu, kto skutky vykonáva, tomu sa mzda nepočíta z milosti, ale z podľžnosti. Kto však nekoná skutky, ale verí v Toho, ktorý ospravedľňuje bezbožného, tomu sa jeho viera počíta za spravodlivosť“ (Rímskym 4,4-5).

Počul som mnohých duchovných vodcov opisovať Boží plán spasenia viac-menej takto: „Tomu, kto koná dobré skutky a aj verí v toho, ktorý ospravedľňuje zbožného, sa jeho viera počíta za spravodlivosť.“ Na prvý pohľad sa

môžno zdá správne, že Boh by prijal do neba práve tých, ktorí aj veria a aj sa dobre správajú. Je tu však jeden problém – Pavol hovorí presný opak!

Boh neospravedľňuje „zbožného“ ani tých, ktorí sa snažia byť zbožnými. Ospravedľňuje iba *bezbožných* ľudí, ktorí si uvedomujú svoju bezbožnosť a v pokore prijímú to, čo pre nich Kristus urobil. Neospravedľňuje toho, kto „koná dobré skutky a aj verí“, ale toho, kto *nekoná skutky, ale verí*. Iba takúto vieru – vieru bez skutkov – *počíta* Boh *za spravodlivosť*.

Skutky a milosť si v evanjeliu dokonca navzájom odporujú:

I v terajšom čase je zostatok podľa vyvolenia milosti. Ale ak milosťou, vtedy už nie zo skutkov, pretože milosť by už nebola milosťou. A jestli zo skutkov, nie je to už milosť, pretože skutok už nie je skutkom (Rímskym 11,5-6, Roháčkov preklad).

Božie ospravedlnenie nie je zo skutkov milosti, ale z milosti bez skutkov.

Pavol často spomína *obriezku* a *skutky zákona* (t.j. Mojžišovho zákona) zrejme preto, že tieto skutky boli v tom čase najaktuálnejšie. Ak by Pavol žil dnes, pravdepodobne by sa zamerlal na iné veci, ako napríklad návštevu kostola, krst alebo spoveď. Podstata je jasná: žiadne naše činy alebo rituály nezohrávajú v spasení žiadnu úlohu. Na začiatku Ulice ospravedlnenia postavil Boh dopravnú značku s nápisom ZÁKAZ SKUTKOV.

4. Súdny deň

Božia odplata

Po tom všetkom, čo sme si prečítali od Apoštola Pavla o večnom živote, sa na prvý pohľad môže zdať nasledujúci text, ktorý tiež písal on, viac než znepokojujúci:

Preto či prebývame (v tele), a či sa vyst'ahujeme (z neho), snažíme sa byť Mu príjemní. Všetci totiž musíme sa ukázať pred súdnou stolicou Kristovou, aby každý prijal dobré či zlé ako odplatu za to, čo konal v tele, podľa toho, ako pracoval (2Korinským 5,9-10).

Len pred chvíľou nám Pavol dal istotu ohľadom nášho večného vzťahu s Bohom: *A tak ospravedlnení z viery máme pokoj s Bohom skrze svojho Pána Ježiša Krista* (Rímskym 5,1). Tu však hovorí, že Kristus nás raz bude *súdiť* a jeho verdikt môže pre nás znamenať niečo *zlé*. Viackrát sme zaznamenali, že spasenie a ospravedlnenie je Božím *darom*: *Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie sami zo seba; je to dar Boží* (Efezským 2,8). Tu však je dôraz na *odplatu* alebo odmenu. Predtým viera bola rozhodujúca a skutky boli vylúčené: *Kto však nekoná skutky, ale verí v Toho, ktorý ospravedľuje bezbožného, tomu sa jeho viera počíta za spravodlivosť* (Rímskym 4,5). Teraz je však rozhodujúce to, *ako pracujeme*, a viera sa ani nespomína.

Ľudia tento a iné verše o budúcom súde nad veriacimi často sypú do jedného hrnca s veršami o spasení a ospravedlnení, premiešajú ich a potom servírujú rôzne popletené zmesi, bohato korenené populárnymi teologickými termínmi ako „rovnováha“, „rozmanitosť“ a „napätie“. No nepokúšaj sa to prehltnúť! Spasenie z viery a odmena podľa skutkov patria na dva odlišné taniere!

Akákoľvek zmiešanina týchto dvoch konceptov vytvorí z evanjelia jedovatý guláš, ktorý privedie nič netušiace hladné duše do zatratenia.

Súdna stolica Kristova

Horeuvedená stat' z Druhého listu Korintským 5 poskytuje pravdepodobne najlepší úvod do Pavlovho učenia o budúcej odmene. Nájdeme v nej totiž odpovede na niekoľko dôležitých otázok, ktoré budeme teraz preberať.

Kto bude prítomný na tomto súde?

Odpoveď sa sama vynára z predchádzajúcich veršov 4,16–5,8, kde Pavol hovorí o jednej a tej istej skupine ľudí. Opakovane používa slová ako *my*, *náš*, *nám* a *nás* a tým myslí seba, svojich spolupracovníkov a Korint'anov. Vraví, že sa tešia na nové, oslávené telo: *dom od Boha, príbytok nie rukou zhotovený, večný v nebesiach* (5,1). Keďže iba kresťania – tí, ktorí vierou prijali Boží dar spasenia – majú túto nebeskú nádej, je jasné, že vo veršoch 4,16–5,8 hovorí iba o kresťanoch. To znamená, že aj vo veršoch 5,9-10 hovorí iba o kresťanoch. Žiadni nespasení ľudia na tomto súde prítomní nebudú.⁶

Čo je cieľom tohto súdu?

Keďže tento súd je len pre kresťanov, je jasné, že cieľom tohto súdu nebude určiť, kto pôjde do neba a kto pôjde do pekla. Všetci, ktorí budú v ten deň stáť pred Kristom, budú už v tom okamihu prežívať radosť

⁶ Nespasení ľudia budú prítomní na iných budúcich súdoch (Daniél 12,2, Matúš 24,32–25,46, Ján 5,28-29, Zjavenie 20,11-15), ale nie na tomto.

z večného života vo svojom novom *pribytku*. Ani jedno z nich nebude zatratené. Sú tam preto, aby *prijali odplatu*.

Grécke slovo komizō, ktoré je tu preložené ako *prijat' ako odplatu*, sa bežne používalo v kontexte výplaty. Keď ľudia dokončili svoju prácu alebo vykonali špeciálnu úlohu, prijali alebo dostali – komizō – mzdu alebo odmenu. Tento význam skvele zapadá do tohto odseku. Keď Kristus zhodnotí životy svojho spaseného ľudu, dá im buď niečo *dobré*, alebo *zlé* podľa toho, ako *pracovali*. Tým, ktorí konali dobré skutky, dá dobrú odplatu a tým, ktorí konali zlé skutky, dá zlú odplatu. Dostanú naspäť práve to, čo urobili. Čo zasiali, to budú aj žať.

Akým spôsobom by to teraz malo ovplyvniť môj život?

Touto inštrukciou chce Pavol podnecovať veriacich, aby poslúchali Pána a aby Mu slúžili. Vo verši 9 hovorí: *snažíme sa byť Mu príjemní*. Potom vysvetľuje prečo: *Všetci totiž musíme sa ukázať pred súdnou stolicou Kristovou* (v. 10) Skutočnosť, že Kristus raz zhodnotí všetky ich skutky, by mala motivovať kresťanov, aby žili pre Neho.

Hneď na to Pavol dodáva ešte toto: *Keď teda vieme, čo je bázeň pred Pánom, presviedčame ľudí* (v. 11). Slovo *teda* (oun) spája verš 11 s veršom 10 a ukazuje, že má stále na mysli budúci súd. Poznanie, že raz vydá Kristovi počet za svoj život, vyvolávalo v Pavlovi zdravú mieru *bázně pred Pánom*. Táto bázeň ho podnietila *presviedčať ľudí* – kázať evanjelium a nabádať ľudí, aby ho prijali.

Vojak v armáde, ktorého veliteľ kontroluje, sa chveje, hoci aj veliteľ je len človek. O čo viac by sa teda kresťania mali chvieť pri myšlienke, že ich bude kontrolovať najväčší Veliteľ, Kráľ kráľov a Pán pánov, ktorý sa vzdal svojho vlastného života, aby oni mohli žiť pre Neho? Na základe Božej milosti majú všetci veriaci spasenie a ospravedlnenie

ako dar bez skutkov. Preto si môžu byť istí, že ich Kristus nikdy nevyľúči zo svojej prítomnosti. Budú *stále s Pánom* (1Tesalonickým 4,17). Nemôžu si však byť istí, že dostanú od Neho medailu za vernú službu.

5. Neistý veniec

Beh

Nasludujúca pasáž, ktorú sme citovali v úvode, takisto hovorí o Kristovom súde nad kresťanmi:

Či neviete, že tí, čo bežia na závodisku, bežia síce všetci, ale iba jeden cenu dostáva? Tak bežte, aby ste ju dosiahli! A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dostali porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. Preto ja tak bežím, nie ako na neisto; tak zápasím, nie akoby som vzduch rozrážal, ale ukážem si telo a službe ho podrobujem, aby som sám nebol nehodný, keď iným kážem (1Korinským 9,24-27).

Zdá sa mi celkom zaujímavé, ak nie trochu znepokojujúce, že Pavol ako ilustráciu používa preteky. Hovorím znepokojujúce, lebo beh sa mi vôbec nepáči. Jediný šport, ktorý som na strednej škole nemal rád, bol práve beh na dlhé trate. Také súťaže, ako napríklad šprint alebo skákanie, by sa mi asi celkom páčili, pretože trvajú krátko. Mojm údelom však boli vždy dlhé preteky – jeden kilometer, dva kilometre a to najhoršie, tri a pol kilometra. Ako sa mi to len protivilo! Zvlášť to, že pre nevyhnutnú hanbu z porážky (nikdy som nič nevyhral) som musel vždy trpieť toľko vyčerpávajúcich kôl.

Predpokladám, že mnohí z vás majú podobnú averziu k behu a ďalším druhom fyzicky namáhavého cvičenia ako ja a z Pavlovho prirovnávania kresťanského života k atletike nie ste práve nadšení. Ale netrápte sa! Tento beh naozaj stojí za to. Nielenže každý z nás môže vyhrať, ale cena pre víťaza má aj nesmiernu hodnotu.

Cena za poslušnosť, ktorú nám Boh ponúka, nie je z tohto sveta. Nemá nič spoločné so žiadnym pominateľným pozemským pokladom. Nemá nič spoločné s uznaním a ocenením od ľudí. Ani len jej odlesk tu dole nenájdeme. Táto jedinečná cena je *neporušiteľná*. Nemôže ju zničiť hrdza. Nemôže ju spáliť oheň. Nemôže vám ju nik ukradnúť. Bude trvať tak dlho ako nebo, v ktorom bola vytvorená a jej sláva nikdy nevybledne. Pre toto bežíme.

Avšak pozor! Na dráhe číha nebezpečenstvo.

Diskvalifikácia

Najvýznamnejšia a najspornejšia časť tohto textu prichádza až v závere. Pavol svoje povzbudzujúce nabádanie mrazivo ukončuje: *aby som sám nebol nehodný, keď iným kážem* (v. 27). O čom tu hovorí? Čoho mohol Pavol byť *nehodný*?

Azda prevážna väčšina si myslí, že v tejto pasáži ide o beh pre spasenie a byť *nehodný* znamená byť navždy zatratený, ísť do pekla. Tento výklad však má vážne problémy. Ako sme už videli, Boh nám ponúka ospravedlnenie *zdarma* (Rímskym 3,24) a *bez skutkov* (Rímskym 3,28). Nemusíme urobiť nič preto, aby sme si ho zaslúžili, lebo sám Kristus už urobil všetko za nás: [bol] *vydaný pre naše hriechy a vzkriesený na naše ospravedlnenie* (Rímskym 4,25). Stačí len uveriť v Krista, a keď tak urobíme, Boh nám v tom momente pripočíta Kristovu spravodlivosť, a to navždy: *A tak ospravedlnení z viery máme pokoj s Bohom skrze svojho Pána Ježiša Krista* (Rímskym 5,1). Nemusíme ani potom dokázať, že sme toho *hodní*, lebo Boh nás už *učinil hodnými* v Kristovi: [Otec] *vás hodnými učinil mať účasť na údele svätých v svetle* (Kolosenským 1,12).

Oproti tomu ten populárny výklad v podstate hovorí, že večné spasenie je nielen darom, ktorý prijmeme vierou, ale aj

odmenou, pre ktorú musíme celý život poslušne behať a zápasiť a nemôžeme nikdy vedieť, či sme ho vyhrali, kým nedobehneme na cieľovú čiaru. To nie je nič iné ako spasenie zo skutkov a *iné evanjelium* (Galatským 1,6).

Existuje ďalší výklad tejto state, ktorý nemáie a neprekrúca Pavlovo posolstvo milosti a je aj v dokonalom súlade s jeho učením o *súdnej stolici Kristovej*, ktorú sme prebrali v predchádzajúcej kapitole: ide tu o beh pre zvláštnu odmenu v nebi a len tí, ktorí spasenie už majú zaistené, sa o ňu môžu usilovať.

Hriech nás totiž nevylúči zo získania Božieho daru, inak by boli vylúčení všetci, lebo *všetci sú pod hriechom* (Rímskym 3,9). Jeho milostivá spása je práve pre *bezbožných* a *neposlušných*:

*Kto však nekoná skutky, ale verí v **Toho, ktorý ospravedľuje bezbožného**, tomu sa jeho viera počíta za spravodlivosť* (Rímskym 4,5);

*Lebo **zavrel Boh všetkých do neposlušnosti**, aby sa nad všetkými zmiloval* (Rímskym 11,32).

Navyše Kristus zomrel za naše hriechy a keď v Neho uveríme, Boh nám všetky hriechy aj odpustí tak, ako odpustil kresťanom v Kolosách:

*Aj vás, ktorí ste boli mŕtvi v priestupkoch a neobriezke svojho tela, oživil spolu s Ním, **keď nám odpustil všetky priestupky** a dlžobný úpis, ktorý s predpismi (zákona) proti nám bol a nám prekážal, vymazal a odstránil, pribijúc ho na kríž* (Kolosenským 2,13-14).

Sme ospravedlnení nie svojou poslušnosťou, ale poslušnosťou Kristovou:

*Lebo ako skerže neposlušnosť jedného človeka mnohí sa stali briešnymi, tak aj **skerže poslušnosť jedného človeka mnohí budú ospravedlnení** (Rímskym 5,19).*

Hriech a neposlušnosť však môže vylúčiť kresťanov – tých, ktorí vierou už prijali Boží dar milosti – zo získania *venca*. Ten nie je zaručený nikomu, dokonca ani Pavlovi. Preto Pavol *tak beží a tak zápasí* – nie pre večný život, aby ho buď získal, udržoval alebo dokázal – ale preto, aby dostal dobrú odplatu od svojho Pána v deň Jeho súdu v nebi nad všetkými veriacimi. Hoci verne slúži Bohu už niekoľko rokov, má pred sebou ešte dlhý úsek života plný ťažkej práce a rôznych skúšok a nevie, či to víťazne dokončí.

Ukončenie behu

O zhruba 15 rokov neskôr však má Pavol už inú perspektívu. Je kruto väznený v rímskej väznici. Je mu zima. Zomiera. Mysleť mu zaplavujú spomienky na cesty, mestá, ľudí, kázne, listy, zázraky, bitky, väzenia a stroskotania. Konečne má čas pospájať rozličné kúsky mozaiky svojho života a pozrieť sa na výsledný obraz. Boží Duch, ktorý bol s ním na každom kroku, ho v týchto posledných hodinách utešuje a povzbudzuje. Umožňuje mu vidieť plný význam jeho služby pre Pána. Ukazuje mu aj záblesk toho, čo naňho čaká za závesom smrti:

*Dobrý boj som dobojoval, beh dokončil, vieru zachoval. **Už mi je pripravený veniec spravodlivosti**, ktorý mi dá v onen deň Pán, ten spravodlivý sudca (2Timoteovi 4,7-8).*

Pavol sa nakoniec dokázal. Nestaral sa o telesné žiadosti. Nenechal sa zlákať falošnými doktrínami. Nemiloval svet. Znášal veľké utrpenie. Dobojoval *dobrý boj*. Zachoval si *vieru*

evanjelia. Od začiatku bol verný vo všetkom a teraz, na konci, si je celkom istý odmenou, *vencom spravodlivosti*.

Verše o behu v Prvom liste Korinským 9 a Druhom liste Tímoteovi 4 sú výzvou pre všetkých veriacich, aby žili svoj kresťanský život bezvýhradne a naplno pre Pána. Každý kresťan rovnako má Boží dar a bude žiť s Ním naveky v nebeskej sláve. No iba tí, čo vytrvajú v službe Kristovi až do konca, ako to robil Pavol, dostanú Jeho významné ocenenie.

6. Celý obraz

Dobré otázky

Apoštol Pavol, ktorého Boh ustanovil za *apoštola pohanov* (Rímskym 11,13) a ktorého učenie o evanjeliu spasenia je meradlom pravdy (Galatským 1,6-12), výrazne rozlišuje medzi večným životom a nebeskou odmenou. Jeden verš za druhým dokazuje, že hoci dobré skutky sú nevyhnutné pre Božiu cenu, z Božieho daru sú vylúčené.

Predsa sa nám možno vynárajú niektoré základné otázky: Prečo je nevyhnutné, aby dobré skutky boli z evanjelia vylúčené? Prečo je také dôležité, aby sme sa neusilovali dosiahnuť spasenie aj svojimi zásluhami? Aký je rozdiel v tom, keď niektorí konajú skutky rovnako pre spasenie ako pre odmenu, kým iní iba pre odmenu? Nie je potom konečný výsledok ten istý?

Keď budete čítať moje odpovede na tieto otázky, pravdepodobne nezistíte nič nové. Skoro všetky hlavné body a verše sme už aspoň raz prebrali. Napriek tomu si myslím, že to pomôže, ak si ich systematicky načrtujeme v sumarizovanej podobe jednak preto, aby sme ich znova preverili a aj preto, aby sa nám na ne ľahšie odkazovalo. Ako Pavol povedal: *Mne nie je na ťarchu písať vám o tom istom a vás to utvrdí* (Filipským 3,1).

Skutky sú v protiklade s milosťou

Prvým dôvodom, prečo musia byť skutky zo zvesti evanjelia vylúčené, je, že požadovanie skutkov by zničilo celú podstatu večného života ako daru, a tak by zrušilo milosť. Aby niečo mohlo byť darom, musí to byť pre príjemcu zadarmo. Darca ochotne ako gesto láskavosti

prijíma všetku námahu a výdavky, ktoré sú s darom spojené. Avšak odmena je úplne iná. Odmena je z definície formou výplaty, odplatom za dobré správanie alebo dobre vykonanú prácu. Daru sa podobá tým, že v sebe zahŕňa výdavky pre darcu. Líši sa však od neho tým, že zahŕňa aj výdavky pre príjemcu. Príjemca odmeny musí niečo urobiť pre to, aby si ju zaslúžil.

Pavol zdôrazňuje prirodzený rozdiel medzi darom a odmenou v nasledujúcej analógii o námezdnom robotníkovi: *Ale tomu, kto skutky vykonáva, tomu sa mzda nepočíta z milosti, ale z podľžnosti* (Rímskym 4,4). Predstavte si, že by vám šéf dal výplatnú pásku a povedal by: „Tu máte taký malý darček na znak vďačnosti za vašu prácu tento mesiac.“ Asi by vám nebolo veľmi do smiechu. Veď ako hovorí Pavol, *každý, kto vykonáva skutky, dostáva svoju mzdu nie z milosti – nie ako dar – ale z podľžnosti*. So šéfom ste sa dohodli, že odrobíte určitý počet hodín a on vám potom zaplatí určitú mzdu. Bola to obojstranná povinnosť zaručená zmluvou. Keď ste vy splnili svoju časť dohody, on musí splniť tú svoju.

Väčšina ľudí, ktorí čítajú tento text po prvýkrát a nie sú oboznámení s podstatou milosti, by asi očakávala, že Pavol toto svoje prirovnanie ukončí takto: „A presne tak je to s Božou spravodlivosťou – ak budete pracovať dostatočne usilovne, dostanete ju“. Ale nie! Je to presne naopak: *Kto však nekoná skutky, ale verí v Toho, ktorý ospravedľňuje bezbožného, tomu sa jeho viera počíta za spravodlivosť* (Rímskym 4,5). Božia spravodlivosť nie je daná zbožnému, ale *bezbožnému*, nie tomu, kto verí a koná skutky, ale tomu, kto verí a *nekoná skutky*. Keďže ospravedlnenie je milosrdná láskavosť, a nie odmena za dobrú prácu, musí to byť takto.

Keď ide o spasenie, milosť a skutky sú nezlučiteľné: ***A keď z milosti, tak nie zo skutkov, ináč by milosť nebola***

milosťou (Rímskym 11,6). Večné spasenie môže byť buď z milosti skrze vieru, alebo zo zásluhy skrze skutky. Môže to byť buď dar, alebo odmena. No celkom určite to nemôžu byť obe naraz. Podobne ako sa nemôžu zmiešať olej a voda, tak sa ani v evanjéliu nemôžu miešať zákon a milosť.

Skutky vedú k vystatovačnosti

Druhý dôvod, prečo evanjélium vylučuje dobré skutky, je, aby sa predišlo vystatovačnosti. Pamätám sa, ako som v tretej triede na základnej škole prišiel k učiteľke a opýtal sa, akú známku som dostal z posledného testu. Úplne logická, nevinná otázka, nie? Za normálnych okolností áno, ale v mojom prípade nie. Už som totiž vedel, že som dostal plný počet bodov. Spýtal som sa to len preto, aby som svojim výsledkom zapôsobil na dievča sediace vedľa učiteľky, do ktorého som bol poriadne zamilovaný. Ved' ja som z toho mal celkom vysokú mienku o sebe a predpokladal som, že aj na ňu to urobí podobný dojem.

Presne takýto druh samochvály Boh pri spasení a ospravedlnení nedovolí, ako Pavol opakovane píše:

Kde je teda chvastanie? Je vylúčené! Akým zákonom? Zákonom skutkov? Nie, naopak, zákonom viery. Lebo tak myslíme, že človek ospravedlnený býva vierou bez skutkov zákona (Rímskym 3,23-28).

Príjemca daru sa nemá čím chváliť. Jedinou správnu reakciou je prijať ho a ďakovať darcovi za všetky výdavky a úsilie, ktoré ho to stálo. Nikde tento princíp neplatí viac ako pri Božom dare. Boh Otec – najväčší darca – obetoval svojho vlastného Syna za naše hriechy – najväčší výdavok – aby nám mohol ponúknuť spravodlivosť a večnú záchranu – najväčší dar – zadarmo. Všetko, čo my musíme a môžeme

urobiť, je prijať ho vierou. *Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie sami zo seba; je to dar Boží; nie zo skutkov, aby sa nikto nechválil* (Efezským 2,8-9). Z našej strany nie sú dovolené žiadne skutky, aby právo chváliť sa za naše spasenie mohlo patriť jedine Pánovi:

*Z Nebo aj vy ste v Kristovi Ježišovi, ktorého nám Boh učinil múdrosťou a spravodlivosťou a posvätením a vykúpením, aby (platilo), čo je napísané: **Kto sa chváli, nech sa chváli v Pánovi*** (1Korinským 1,30-31).

Skutky zmenšujú spasiteľné dielo Krista

Skutky sú z plánu spasenia vylúčené aj preto, aby sa zachovala plná hodnota Kristovej obete. Vidíme to v tomto verši: *Nepobídam milosťou Božou. Lebo ak je spravodlivosť zo zákona, tak Kristus nadarmo umrel* (Galatským 2,21). Pavol hovorí, že ak by pre nás bolo možné získať spravodlivosť svojimi skutkami, tak by Kristus nemusel za nás zomrieť. Pravdou však je, že žiaden počet ľudských skutkov nemôže nikdy odstrániť trest za náš hriech. Potrebná bola dokonalá obeť a tá už bola prinesená. Ježiš Kristus, dokonalý Boží Syn, obetoval svoj vlastný život, keď *seba samého vydal za naše hriechy* (Galatským 1,4).

Na základe tohto jediného dobrého skutku – Kristovej poslušnosti až na smrť – nám Boh milosrdne ponúka svoju spravodlivosť: *Lebo ako skrze neposlušnosť jedného človeka mnohí sa stali hriešnymi, tak aj skrze poslušnosť jedného človeka mnohí budú ospravedlnení* (Rímskym 5,19). Ak sa akokoľvek snažíme získať Boží dar dobrými skutkami, *pobídam* tým *milosťou Božou* a robíme Kristovu dokonalú, dostatočnú obeť nepotrebnou (Galatským 2,21).

Páčilo by sa vám, keby ste dali svojej mame kvety na Deň matiek a ona by trvala na tom, že za ne zaplatí? Samozrejme,

že nie. Pravdepodobne by sa vás to dokonca dotklo. Máte svoju mamu radi a chcete jej to dať najavo. Určite nechcete, aby platila za niečo, čo ste jej kúpili ako dar. A teraz si predstavme, ak môžeme, aké to musí byť pre Boha, keď Mu v podstate hovoríme: „Drahý Bože, ďakujem, že si poslal Krista, aby za mňa zomrel, ale aj ja by som sa chcel podieľať na svojom spasení.“ Nie je to nič iné ako odmietnutie Kristovej obete a zneváženie Jeho milosti.

Nikdy nazabudnime na cenu, ktorú Kristus zaplatil, aby nám mohol zadarmo ponúknuť život. Otec sa s Jeho obet'ou za hriech úplne a navždy uspokojil. Žiadna ďalšia obet' už nie je potrebná. Nemusíme platiť už žiadnu ďalšiu cenu. Ostáva nám len toto: uveriť, že Boh nás napriek našej *bezbožnosti* prijme pre zásluhy Krista, a pre nič iné. Nesmieme sa snažiť pridať svoje bezvýznamné cnosti k dokonalým zásluhám Božieho Syna.

Dobré skutky bez spasenia sú márne

Existuje ešte štvrtý dôvod, prečo naše dobré skutky nemajú žiadnu účasť na získaní spasenia a ten je dokonca najpodstatnejší: bez spasenia naše skutky nemajú hodnotu. V Liste Rímskym čítame tieto šokujúce slová:

Nieto spravodlivého ani jedného, nieto rozumného, nikoho, kto by hľadal Boha; všetci sa odklonili, napospol sa stali neužitočnými, nieto, kto by činil dobré, nieto ani jedného (Rímskym 3,10-12).

Nieto spravodlivého? Nieto, kto by činil dobre? Nieto ani jedného? Možno ste rovnako prekvapení, ako som bol ja, keď som toto čítal po prvý raz. Ďalšie verše nám snád' pomôžu lepšie pochopiť, prečo je to tak.

Pavol hovorí, že *od prírody* sme všetci duchovne *mŕtvi pre vlastné prestúpenie a hriechy* (Efezským 2,1-3). Ba ešte horšie, sme aj Jeho nepriateľmi:

Pretože telesné zmysľanie je nepriateľstvo voči Bohu, lebo sa nepoddáva, a ani sa nemôže poddať zákonu Božiemu. Tí teda, čo sú v tele, nemôžu sa páčiť Bohu. Vy však nie ste v tele, ale v Duchu, ak Duch Boží prebýva vo vás (Rímskym 8,7-9).

Slovným spojením *tí, čo sú v tele* označuje Pavol nespasených v protiklade s kresťanmi, ktorí sú *v Duchu*. Celé ľudstvo s rozmanitými národnosťami, kultúrami, náboženstvami, schopnosťami a spoločenským postavením rozdeľuje iba na dve skupiny – podľa ich vzťahu k Božiemu Duchu. Tí, čo sú spasení z viery v Krista bez skutkov, majú Ducha Svätého a skutočný, duchovný život. Všetci ostatní nemajú Ducha a majú iba *telesný* alebo fyzický život. Môžu byť dobre vychovaní, vzdelaní, inteligentní, múdri, talentovaní, oddaní, slávni, úspešní, očarujúci, úprimní, slušní, milí, štedrý, ba dokonca nábožní, no bez Krista sú v pozícii *nepriateľstva* (*echthra*) voči Bohu a *nemôžu sa páčiť Bohu*. Všetko, čo robia, dokonca aj činy, ktoré sa zdajú byť úprimné a dobré, sú v najhlbšej podstate poškvrnené hriechom a podľa Božej svätej normy neprijateľné.

Na náš beznádejný stav jestvuje len jediné riešenie, a tým je prijatie Božej milostivej ponuky *zmierenia*:

Aj vás, ktorí ste kedysi boli odcudzení a vo (svojich) zlych skutkoch ste zmysľali nepriateľsky [echthroí], teraz zmieril so sebou Jeho smrťou v ľudskom tele (Kolosenským 1,21).

To, čo by sme nikdy nedosiahli zdokonalovaním sa, Kristus dosiahol obetovaním sa. Dal svoj život za nás a niesol plný

trest za naše hriechy, aby sme mohli byť prijatí Otcom. Preto stačí len uveriť v Neho a keď to urobíme, sme v tom okamihu *zmierení* s Bohom. To znamená, že naša vojna s Bohom sa skončila. Mier už bol podpísaný: *A tak ospravedlnení z viery máme pokoj s Bohom skrze svojho Pána Ježiša Krista* (Rímskym 5,1). Nepriateľstvo, ktoré hriech vytvoril, bolo odstránené. Stali sme sa Božími deťmi. Máme nový život v Duchu.

Teraz v moci Jeho Ducha môžeme konečne žiť bez hriechu: *Žite podľa Ducha a nebudete vykonávať žiadosti tela* (Galatským 5,16). Môžeme konečne konať aj *dobré skutky, v ktorých nás Boh už prv usposobil chodiť* (Efezským 2,10). Predtým to bolo nemožné. Teraz však v Kristovi je to možné i *rozumné*: *Prosím vás teda, bratia, pre milosrdenstvo Božie, vydávajte svoje tela v živú, svätú, Bohu príjemnú obeť, vašu rozumnú službu Bohu* (Rímskym 12,1).

Skutky sú potrebné pre odmenu

Hoci skutky sú pre spasenie vylúčené, vo vzťahu k nebeskej odmene sú nevyhnutné, ako to Pavol vysvetľuje: *Všetci sa totiž musíme postaviť pred Kristovu súdnu stolicu, aby si každý z nás odniesol odplatu podľa toho, čo vykonal, kým bol v tele – či dobré, alebo zlé* (2Korinským 5,10). Príde deň, keď sa celá Kristova Cirkev zhromaždí pred svojim Spasiteľom v nebi a On ich bude súdiť *podľa toho, čo vykonal* na zemi, teda podľa ich skutkov.

Tí, ktorí dobre *bežia na závodisku* kresťanského života (1Korinským 9,24), ktorí *z duše plnia vôľu Božiu* (Efezským 6,6), ktorí *bojujú dobrý boj, dokonajú beh a zachovávajú vieru* – tí dostanú za odplatu *veniec spravodlivosti* (2Timoteovi 4,7-8). Avšak iní budú kvôli nevernosti *nehodní* (1Korinským 9,27). Budú síce *zachránení*, ale len *cez oheň* – oheň Kristovho súdu,

ktorý *sprobuje* kvalitu ich duchovnej práce a spáli všetko nehodné *drevo, seno a slamu* (1Korinským 3,10-15). Ten spravodlivý Sudca zabezpečí, že každý dostane to, čo si zaslúžil, *či dobré či zlé* (2Korinským 5,10). Kresťania, ktorí tento súd berú vážne, ako to robil Pavol, budú mať hlbokú *bázeň* pred Pánom a budú sa ešte viacej snažiť *byť Mu príjemní* a verne splňať úlohy, ktoré im On dal (2Korinským 5,9.11).

Naše skutky sú naozaj dôležité. Naozaj záleží na tom, ako žijeme. Len musíme porozumieť prečo. Ak chceme byť večne zachránení, tak všetko, čo musíme urobiť – všetko, čo nám Boh dovolí urobiť – je uveriť v Krista a v to, čo On už pre nás urobil svojou smrťou za naše hriechy a vzkriesením. Na svoje skutky sa nesmieme nikdy a žiadnym spôsobom spoliehať. Avšak ak chceme k tomuto daru získať aj nebeskú odmenu, musíme konať dobré skutky v sile Ducha Svätého.

Správne poradie je rozhodujúce: najskôr spasenie z viery bez skutkov, potom odmena na základe skutkov viery. Musí to byť takto – aby sa zachovali čistota Božej milosti a úplná potreba Kristovej obete, aby Bohu, a nie človeku patrila všetka sláva vo veciach spasenia, aby bola zvýraznená nevyhnutná úloha Ducha Svätého v živote kresťana a aby mali veriaci správnu motiváciu pre poslušnú službu Pánovi.

Drahý „dar“

Raz som „dopltil“ na to, že som správne neodlíšil dar od odmeny. Známa benzínová spoločnosť ponúkala zvláštny „dar“ všetkým, ktorí tankovali na ich pumpách. Očarovaný touto zdanlivo skvelou ponukou som čoskoro zistil, že ma benzín zaujíma viac než kedykoľvek predtým. Dokonca som ani nechcel nechať nádrž svojho auta poloprázdnu zo

strachu, že by som nečakane musel natankovať na pumpe inej spoločnosti. Po niekoľkých mesiacoch som konečne dosiahol požadované veľké množstvo natankovaných litrov a dostal svoj dlho očakávaný dar – plyšového leva o nič väčšieho ako moja dlaň. Vôbec ma to nenadchlo.

Hodnota hračky a môj vzťah k nej však v tejto súvislosti nie sú dôležité. Dôležité je, že to nebol dar. Nebolo to zadarmo, lebo som musel vopred zaplatiť, aby som to dostal. A navyše ma trápilo vedomie, že kúpou toho istého množstva benzínu na lacnejších pumpách som mohol ušetriť dosť peňazí na to, aby som si kúpil dve alebo tri väčšie, krajšie hračky!

Často hrávame takéto reklamné hry a necháme sa zlákať, aby sme zaplatili za niečo, čo je údajne „zadarmo“. Hoci vieme, že tento klamlivý jazyk je bežnou marketingovou stratégiou, ktorá nás má prinútiť, aby sme utratili viac peňazí, aj tak sa necháme podviesť. Teraz si však predstavte opačnú situáciu. Predstavte si, že ste celý život šetrili, aby ste si mohli kúpiť niečo, čo má veľkú hodnotu, ale napokon zistíte, že to nie je na predaj, že sa to nedá kúpiť a že ste to už dávno mohli mať zadarmo. Ako by ste sa cítili? Smutní? Rozčúlení? Žiaľ, to je životným príbehom mnohých, ktorí hľadajú večný život. Keďže nevedia, že večný život je Boží dar, ktorý možno prijať iba vierou, pokúšajú sa zaň „zaplatiť“ tým, že robia dobré skutky.

Zlý zámer

Davnejšie som mal poučný rozhovor o evanjeliu s jedným kňazom. V istom bode našej diskusie som poznamenal, že spasenie je dar. On povedal, že s tým súhlasí. Potom som sa ho opýtal: „Akú úlohu hrajú v spasení dobré skutky?“ Vysvetlil, že naše dobré skutky sú

vyjadrením vďaky Bohu za Jeho dar. Tá odpoveď sa mi páčila, ale stále som cítil, že tomu ešte celkom nerozumie, a tak som sa pýtal ďalej: „A čo ak nekonáme dost' dobrých skutkov?“ Odpovedal, že Boh chce, aby sme Ho poslúchali a že naše dobré skutky sú nakoniec pre spasenie nevyhnutné. A už sme doma, pomyslel som si. Potom som sa spýtal, či si vôbec niekedy môžeme byť istí svojím spasením. Nato povedal: „Vždy sa vyskytnú nejaké pochybnosti, ale môžeme mať nádej, pokiaľ s úprimnosťou, najlepšie ako vieme, žijeme podľa Božích prikázaní.“ Jeho teológiu možno zhrnúť nasledovne: večný život je dar, ale musíme si naň zarobiť; musíme sa vždy usilovať ukázať Bohu našu vďaku zaň, ale nikdy si nemôžeme byť istí, či ho naozaj máme.

Striasa ma pri pomyslení, že tisíce, možno milióny ľudí na svete sú na tom dnes rovnako ako tento kňaz. Bol som medzi nimi aj ja, prv než som spoznal pravdu. V mnohých oblastiach je ich poznanie správne – napríklad, že Boh je Stvoriteľom vesmíru, že jedného dňa bude súdiť svet a že Ježiš Kristus je Boží Syn, ktorý zomrel za naše hriechy a vstal z mŕtvych. Tiež sa snažia žiť morálne čistý život alebo aj obetujú svetské pohodlie, aby mohli slúžiť Bohu a pomáhať iným. Úprimne túžia milovať Boha z celého srdca. Robia však jednu chybu a žiaľ, táto chyba je osudná – popri viere v úsilí získať večný život sa spoliehajú na svoje skutky.

Boh nikomu nedá ako odmenu to, čo sa rozhodol dať ako dar. Tí, ktorí si takto mýlia dar s odmenou, sa zameriavajú na nesprávny cieľ a ak nezmenia svoj pohľad, skončia tak, že stratia všetko.

7. Čas na rozhodnutie

Prijmite dar!

Príprava na stretnutie s Bohom

Ste pripravení na stretnutie s Bohom, vaším Stvoriteľom? Máte pokoj, že budete potom žiť s ním naveky a nebudete znášať trest *v jazere horiacom obňom a sírou* (Zjavenie 21,8)?

Svedectvo Apoštola Pavla o jeho obrátení nám jasne ukazuje, čo máme urobiť, aby sme boli pripravení:

Ak si niekto iný myslí, že môže dúfať v telo, tým skôr ja. Bol som obrezaný ôsmeho dňa, som z rodu Izraela, z kmeňa Benjamínovho, Hebrejec z Hebrejcov, farizej čo do zákona, horlivý prenasledovateľ cirkvi, a bez úbony čo do spravodlivosti podľa zákona (Filipským 3,4-6).

Ak mal vôbec niekto niekedy dôvod spoliehať sa na svoje zásluhy, tak to bol práve Pavol. Mal všetko. Urobil všetko. Patril medzi najzbožnejších a najhorlivejších za Boha a bol si toho veľmi vedomý. No jedného dňa na ceste k Damasku Pánova sláva prebodla srdca tohto oddaného farizeja z Tarzu a priviedla ho k významnému rozhodnutiu: odvrátiť sa od seba samého a svojich skutkov a prijať Krista.

Pozrime sa, ako to Pavol opisuje:

*Ale čo mi bolo **ziskom**, uznal som pre Krista za **stratu**. A iste aj pokladám všetko za **stratu** pre nekonečne vzácne poznanie Ježiša Krista, svojho Pána, pre ktorého som všetko **stratil** a všetko pokladám za **smet**!* (Filipským 3,7-8).

Všetko, čo mal a všetko, čo urobil – obriezka, príslušnosť k vyvolenému národu, postavenie farizeja, duchovná vášeň, poslušnosť Božiemu zákonu – zrazu pokladal za *smet*! Nie

za niečo chvályhodné, žiaduce alebo užitočné. Ani nie za nič. Ale za *smeti*?⁷

A všimnime si, prečo:

Všetko pokladám za smeti, aby som Krista získal, a aby som aj sám bol v ňom ako taký, ktorý nemá vlastnej spravodlivosti zo zákona, ale z viery v Krista, teda spravodlivosť z Boha, (založenú) na viere (3,8-9).

Uvedomil si, že môže mať buď *svoju vlastnú spravodlivosť zo zákona*, alebo *Božiu spravodlivosť z viery*. Nemohol mať oboje súčasne, pretože sa navzájom vylučujú. A Pavol sa rozhodol správne. Presvedčený, že to, čo Kristus urobil na kríži, dokonale stačí na jeho večnú záchranu, Pavol uchopil Jeho spravodlivosť vierou a všetko ostatné vypustil.

Rozhodujúci krok

Aj nás Boh volá, aby sme vypustili všetko, čo by sme mohli považovať za *získ*. Čo sa týka mňa, ako bábätko som bol pokrstený, každý týždeň som chodil do kostola, denne som sa modlil, bol som konfirmovaný, aktívne som slúžil v mládežníckej skupine našej cirkvi, usilovne som sa učil v škole a nezúčastňoval som sa na jednoznačne hriechnych aktivitách svojich spolužiakov. Úprimne som sa snažil byť čo najlepším a myslel som si – aspoň som dúfal – že Bohu to bude stačiť. Prišiel však čas, keď mi Boh vo svojom Slove ukázal, že moje skutky mi nikdy nepomôžu pri mojej záchrane a že čím viac som sa snažil pracovať pre svoje spasenie, tým ďalej som od neho v skutočnosti bol. A potom som sa, tak ako Pavol, rozhodol zavrhnúť svoje skutky a dôverovať jedine Kristovi.

⁷ Grécke slovo skubala, ktoré v Liste Filipským 3,8 je preložené ako *smeti*, sa používalo pre ľudské výkaly.

Vy musíte urobiť to isté. Nikdy nebudete pripravení na stretnutie s Bohom, kým sa budete spoliehať na svoje skutky – krst, konfirmáciu, návštevu kostola, modlitby, omše, spovede, činy pokánia, odpustky, milodary, dodržiavanie desatora – a ak ich nebudete považovať tak ako Pavol za *smeti*.

Uverte v Pána Ježiša Krista! Vložte svoju úplnú dôveru v Neho! Prijmite to, že Kristove skutky boli pred Bohom dostatočné na vašu záchranu bez toho, aby ste museli aj vy k tomu niečo dodať. Ospravedlnený nie je ten, kto koná skutky a aj verí, ale ten, *kto nekoná skutky, ale verí* (Rímskym 4,5).

Viem, že toto rozhodnutie môže byť veľmi ťažké. Môže to znamenať, že vaši blízki vás odmietnu, alebo sa ocitnete v nenávisti zo strany svojej cirkvi, alebo zažijete rôzne prenasledovanie. Je to všetko veľmi nepríjemné a nikomu by som to neprial. No ak chcete poznať pokoj z ospravedlnenia, radosť z odpustenia hriechov a uistenie o večnom živote, musíte sa vzdáť svojich skutkov a spoľahnúť sa jedine na Krista. To je Božie evanjelium. Inej cesty niet. Všetky *zisky* sveta nie sú ničím, ak na večnosť zatratíme vlastnú dušu (Marek 8,36).

Ak ešte nie ste pripravení urobiť tento dôležitý krok viery, nájdite si čas a popremýšľajte viac o tejto stati z Listu Filipským 3 a o ďalších kľúčových veršoch, ako napríklad v Listoch Rímskym 3–5, Galatským 2–3, Efezským 2 a Títovi 3. Čítajte ich pomaly znovu a znovu a pritom poprosť Boha, aby vás viedol a dal vám silu poslúchnuť Jeho volanie.

Avšak neodkladajte naddho. Nikto z nás nevie, v ktorý deň zomrie a kedy sa tento „čas milosti“, v ktorom teraz žijeme, skončí. Obe môžu prísť čoskoro a keď sa to stane, už bude neskoro. Biblia sa ani slovom nezmieňuje o druhej šanci uveriť po smrti, ani o nejakom dočasnom mieste

očisťovania medzi nebom a peklom po smrti. Len počas tohto života máme možnosť očistiť sa od hriechu, a to úplne a raz navždy krvou Baránka skrze vieru. Zomrieme buď čistí v Kristovi, alebo beznádejne špinaví v Adamovi. Z tohto dôvodu nás Pavol varuje: *Ajhlá, teraz je čas veľmi príhodný; ajhlá, teraz je deň spasenia!* (2Korinským 6,2). Nezatvrdzujte svoje srdcia! Prijmite spasenie, kým je čas!

Ak ste už pripravení prijať Boží dar, odporúčam pozorne prečítať nasledujúcu modlitbu:

Bože, priznávam, že som proti Tebe zhrešil a žil som v nevere. Zaslúžim si peкло. Ale ďakujem Ti, že si z lásky poslal za mňa svojho Syna, Ježiša Krista. Verím, že On zomrel za moje hriechy a vstal z mŕtvych. Už nedôverujem v seba a svoje skutky, ale len v Krista ako svojho Spasiteľa a jedinú nádej.

Ak súhlasíte s týmito slovami, vy sami ich môžete teraz povedať Pánovi. Nezáleží na vonkajšom prejave. Záleží len na tom, či v srdci uveríte Kristovi a Jeho obeti tak, ako to táto modlitba vyjadruje.

Stopercentná istota

Uverili ste? Ak áno, vitajte v Božej rodine! Prijali ste dar večného života a nikdy ho nestratíte, pretože Boh si svoje dary nikdy neberie späť: *Lebo Boh neľutuje dary milosti a povolanie* (Rímskym 11,29). Nemusíte sa báť odsúdenia, ale môžete sa radowať v plnej istote: *Nieto teda teraz už odsúdenia tých, čo sú v Kristovi Ježišovi* (Rímskym 8,1); *Neprijali ste predsa ducha otroctva, aby ste sa zase báli, ale prijali ste ducha synovstva, ktorým voláme: Abba, Otče!* (Rímskym 8,15).

Boh je za vás! A keďže už za vás obetoval svojho Syna, nikdy by vám nič dobré neodoprel: *Keď Boh za nás, kto proti*

nám? Ten, ktorý neušetril vlastného Syna, ale vydal Ho za nás všetkých, ako by nám nedaroval s Ním všetko? (Rímskym 8,31-32).

Váš vzťah s Ním sa nikdy nerozpadne:

Lebo som presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť, ani vysokosť, ani hĺbokosť, ani nijaké iné stvorenstvá nemôžu nás odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi (Rímskym 8,38-39).

Boh miluje svojho Syna a všetkých, ktorí sú v ňom, nekonečnou láskou. Nikto a nič nás od nej nemôže nikdy odlúčiť.

Bežte o cenu!

Vystrojený na beh

Byť spasený a mať istotu večného života v nebi je nepochybne najväčšie požehnanie, aké si možno predstaviť. Nič iné sa s tým nedá ani porovnať. Avšak náš duchovný život sa týmto nekončí. Spasenie je iba začiatok. Kristus nás vykúpil preto, aby sme *nežili viac sebe, ale Tomu, kto za [nás] umrel a vstal z mŕtvych* (2Korinským 5,15) a aby sme *horlili za dobré skutky* (1Títovi 2,14). Máme *chodiť v novote života* (Rímskym 6,4).

Boh už pre nás pripravil všetko, čo k tomu potrebujeme. Vo chvíli, keď sme uverili v evanjelium, urobil nás *novým stvorením* v Kristovi (2Korinským 5,17). Dal nám nové oči, aby sme videli Jeho slávu. Dal nám nové uši, aby sme počuli Jeho volanie k svätosti. Dal nám novú myseľ, aby sme chápali Jeho vôľu. A dal nám aj nové srdce, ktoré sa nadovšetko raduje z konania Jeho vôle. Sám Kristus je zdroj nášho nového života: *Spolu s Kristom som ukrižovaný a nežijem*

už ja, ale žije vo mne Kristus (Galatským 2,19-20). Keď sa na Krista deň čo deň spoliehame a necháme Ho žiť svoj dokonalý život v nás a skrze nás, On nám pomôže konať tie dobré skutky, v ktorých nás Boh už prv usposobil chodiť (Efezským 2,10).

Rada pre nových bežcov

Ak ste ešte len začali svoj beh pre Krista, to prvé, čo potrebujete urobiť, je ponoriť sa do Biblie. Čítajte ju denne. Čítajte ju v noci. Čítajte ju, kedykoľvek môžete a koľko môžete. V prvých dňoch a týždňoch budú Satanove útoky na vás a vašu vieru zvlášť intenzívne, takže potrebujete do seba vstrebať čo najviac pravdy. Najlepšie bude, keď začnete čítať najprv Pavlove listy, najmä Listy Rímskym, Efezským, Filipským a Kolosenským. Potrebujete poznať *Pavlovo evanjelium* odpredu aj dozadu, pretože v ňom sa skrýva konkrétna pravda, ktorou Boh dnes *utvrďuje* alebo duchovne posilňuje svoj ľud:

Tomu však, ktorý vás môže utvrdiť podľa môjho evanjelia a podľa zvesti o Ježišovi Kristovi, podľa zjavenia tajomstva, od večných časov zamlčaného, teraz však zjaveného na rozkaz večného Boha skrze prorocké písmo, oznámeného všetkým národom (Rímskym 16,25-26).

Božie Slovo je *meč Ducha* (Efezským 6,17), ktorý nám pomáha chrániť sa pred lžami nepriateľa.

Je tiež veľmi dôležité pripojiť sa k dobrému cirkevnému zboru, kde môžete spolu s inými kresťanmi pravidelne uctievať Pána, študovať Bibliu a navzájom sa budovať vo viere. Vyberte si také spoločenstvo, ktorého učenie je založené iba na Biblii, jasne učí spasenie a istotu spasenia z viery bez zásluh a skutkov a zdôrazňuje Božiu milosť ako základ kresťanského života.

Rada pre skúsených bežcov

Ste na bežeckej dráhe kresťanského života už dlhší čas? Tak ako bežíte?

Prvým dôležitým meradlom je istota spasenia. Ak máte ešte stále obavy a pochybnosti ohľadom svojho vzťahu s Pánom napriek tomu, že ste uverili v evanjelium, musíte zabudnúť na seba. Prestaňte so stálym uvažovaním nad tým, či ste „naozaj“ uverili, či máte „správny druh“ viery, či je vo vašom živote „dost“ ovocia. Prečo vo svojich skutkoch hľadáte istotu, že ste spasení *bez skutkov* (Rímskym 3,28)? Prečo svojou poslušnosťou musíte dokázať, že ste ospravedlnení *poslušnosťou Kristovou* (Rímskym 5,19)? Pozerajte na Krista! On sám je vaša spása: *Z Nebo aj vy ste v Kristovi Ježišovi, ktorého nám Boh učinil múdrosťou a spravodlivosťou a posvätením a vykúpením* (1Korinským 1,30). Vyznajte to Otcovi a vierou spočinite v istote, že ste navždy Božím dieťaťom v Kristovi: *Neprijali ste predsa ducha otroctva, aby ste sa zase báli, ale prijali ste ducha synovstva, ktorým voláme: Abba, Otče!* (Rímskym 8,15). Bez tejto istoty budete stále žiť pod zákonom a nebudete nikdy kráčať v slobode a poslušnosti, ktorú si Boh želá.

Po tomto uistení je ešte niekoľko ďalších vecí, nad ktorými by ste mali pouvažovať. Nájdite si čas na prehodnotenie svojho života pomocou niekoľkých kontrolných otázok:

- Ako veľmi rastiete vo svojom poznaní Boha a Jeho pravdy?
- Ako veľmi ste oddaný/-á svojej rodine?
- Patríte do zboru, ktorý hlása evanjelium správne?
- Ste aktívne zapojený/-á do služby zboru?

- V ktorých oblastiach žijete viac sebe ako Kristovi?
- Určili ste ciele pre seba a rodinu, ktoré majú biblický základ? Ako veľmi sa ich snažíte uskutočňovať?
- Koľko zo svojich peňazí a voľného času investujete do záujmov Božieho kráľovstva?
- Ako často a ochotne pomáhate druhým, ktorí to potrebujú?
- Ako by vaši najbližší ohodnotili váš duchovný život?
- Ste dobrým svedectvom vo svojom okolí? Akú povest' máte v práci a v susedstve?
- Koľko nespasených ľudí, s ktorými sa pravidelne stretávate, vie, že ste kresťan?
- Ako často ste v poslednom mesiaci hovorili s neveriacimi o Kristovi?
- Hlasáte evanjelium správne – tak, aby nikto potom nemyslel, že dobré skutky sú nejakým spôsobom nevyhnutné pre spasenie?
- Potrebujete oslobodenie od telesných žiadostí alebo závislostí?

Tieto otázky berte vážne a často o nich premýšľajte! Okrem toho, že sústreďujú našu pozornosť na to, čo je v živote naozaj dôležité, vyvedú nás aj z mylného predpokladu, že je to s nami „celkom dobre“, keď v skutočnosti to tak nie je. Preto si tento zoznam nemáme len tak preletieť očami a potom naň zabudnúť. Pozorne uvažujme o každej otázke. Pridajme ďalšie otázky. Otvorme svoje srdcia Pánovi a požiadajme Ho, aby nám ukázal konkrétne oblasti v našom živote, nad ktorými sa treba zamyslieť a napraviť ich. On je vždy viac než ochotný viesť nás *po spravodlivých cestách* pre svoje meno (Žalm 23,3) a vie presne, čo potrebujeme.

Ak niekedy zistíte, že ste sa od Pána vzdialili, v žiadnom prípade sa nevzdávajte! Vráťte sa na dráhu do Jeho blízkosti a znovu začnite bežať. Keď sa budete spoliehať na Krista, On vám vždy dá silu pokračovať.

Sústrediť sa na cieľ

Napokon, mali by sme vždy pamätať na jeden z hlavných dôvodov, pre ktoré bežíme. Na konci behu budeme stáť pred Kristovou *súdnou stolicou* v nebi, kde On preskúma náš pozemský život a službu (2Korinským 5,10). Niektorí z nás *utrpia škodu a zachránia sa len ako cez obeň*, pretože všetko nehodné a zlé zhorí (1Korinským 3,15). Avšak my, ktorí verne slúžime svojmu Pánovi a žijeme pre Neho až do konca, dostaneme za odmenu nádherný *veniec*, ktorý nikdy nezhvadne a je *neporušiteľný* (1Korinským 9,24-27).

Božia odmena je neporovnateľne väčšia než to, čo ponúka tento svet. Je hodná všetkých skúšok a obetí. Preto nič, čo robíme v Božej sile a na Božiu slávu, *nie je márne*.

*A tak, bratia moji milovaní, buďte pevní, neklátiví, rozbojňujte sa stále v diele Pánovom, vediac, že **vaša námaha nie je márna v Pánovi*** (1Korinským 15,58).

Trofeje milosti

Večný život a večná odmena. Jedno je zadarmo, druhé niečo stojí. Jedno je bezpodmienečné, druhé závisí od kvality služby. Jedno vylučuje všetky skutky, druhé ich vyžaduje. Všetci veriaci v Krista budú mať večný život v nebi bez ohľadu na ich poslušnosť. Avšak tí, ktorí svojmu Pánovi slúžia verne do konca, nech sa stane čokoľvek, dostanú ešte niečo navyše – úžasné privilegium večne vládnuť spolu

s Ním: *Ak s Ním znášame utrpenie, s Ním budeme aj kralovať* (2Timoteovi 2,12).

Prijmite teda Boží dar! Potom usilovne bežte o Jeho cenu! Nikdy to nebudete putovať. A skrze vás aj všetkých svojich znovuzrodených detí bude Boh navždy ukazovať celému vesmíru *nekonečné bohatstvo svojej milosti*.

Ale Boh, bohatý na zmilovanie, pre svoju veľkú lásku, ktorou si nás zamiloval, obživil nás s Kristom, keď sme boli mŕtvi v prestúpeniach – veď milosťou ste spasení! – a spolu nás vzkriesil a spolu posadil v nebesiach v Kristovi Ježišovi, aby vo svojej добрote k nám v Kristovi Ježišovi ukázal v budúcich vekoch nekonečné bohatstvo svojej milosti (Efezským 2,4-7).

Hoci nám Boh dovoľuje podieľať sa na písaní strednej časti knihy nášho života, už predtlačil poslednú kapitolu. V prvom riadku je napísané čosi takéto: *Keď sa zjaví Kristus, život náš, vtedy aj vy zjavíte sa s Ním v sláve* (Kolosenským 3,4). Už sa neviem dočkať toho, čo bude nasledovať!

* * *